

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**Střední průmyslová škola strojnická Olomouc
tř.17. listopadu 49**

**Výukový materiál zpracovaný v rámci projektu
„Výuka moderně“**

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0205

Šablona: VI/2

Sada: 1

Číslo materiálu v sadě: 6

Název: Úroková sazba

Jméno autora: Ing. Miroslava Špičáková

Předmět: EKONOMIE

Jazyk: čeština

Klíčová slova: úroková sazba, úvěr, měsíc, rok, reálná, nominální, RPSN

Cílová skupina: studenti středních škol

Stupeň a typ vzdělání: odborné vzdělání

Očekávaný výstup: Vysvětlí důležitost úrokových sazeb při volbě bankovních produktů.

Metodický list/anotace

Studijní materiál vysvětluje důležitost úrokových sazeb bankovních produktů. Úrokové sazby jsou důležité při rozhodování spotřebitelů při volbě peněžního institutu, kterého využijí jako zdroj půjček či vkladů. Prostudováním je možné získat základní informace důležité pro rozhodování o využití bankovních produktů.

Zpracováno: 12.10.2012

ÚROKOVÉ SAZBY

Úrokové sazby jsou měřítkem ceny peněz. Určují, jakou část jistiny musí dlužník za stanovenou dobu zaplatit věřiteli za půjčku. Firmy porovnávají úrokové sazby na finančním trhu s výnosností svých projektů. Pokud vynášejí více než nabízené úrokové sazby, pustí se do investice. Čím jsou úrokové sazby nižší, tím více projektů je rentabilních a tím více si firmy půjčují. Více úvěrů si berou i domácnosti, kterým nižší splátky tolik nezatíží rodinný rozpočet. Do ekonomiky se dostane více peněz a hospodářství roste. (1)

Úroková sazba p.a. je úroková sazba za rok (per annum – za rok). Je to nejběžnější forma, ale pozor, u některých produktů se uvádí p. m. (per mensem - za měsíc). Takže spotřebitelský úvěr za 5 % p. m. je vlastně za 60 % p. a. (5 % x 12 měsíců). Některé bankovní ústavy na to dost hřeší.

Pokud sjednáváte jakýkoli úvěrový produkt, chtějte znát nejen roční úrokovou sazbu, tedy p.a., ale i tzv. RPSN (roční procentuelní sazba nákladů). Je to sazba, ve které jsou zahrnuty všechny náklady spojené s úvěrem a Vy si mnohem lépe spočítáte, kolik nakonec přeplatíte.

Příklad: Je Vám nabízen spotřebitelský úvěr, nyní mají akční úrokovou sazbu 7,9 % p. a., ale RPSN je 25 %. Jak je to možné? Kromě úroků budete platit poplatek za zpracování úvěru, poplatek za vedení účtu, a mnoho různých dalších poplatků. A ty jsou právě započítány v RPSN. Takže pokud jste si chtěli půjčit 100 000,-, nepřeplatíte za rok 7900,-, ale 25 000,- a to je už je sakra rozdíl

Úroková sazba je při sjednávání úvěru jednou z nejdůležitějších informací, hodnotících kvalitu úvěru. Procentuální sazby však existují dvě. Ta první je skutečná míra úrokové sazby, tzn. procentuální navýšení půjčované částky a té druhé se říká RPSN. Ta určuje, kolik vás opravdu bude úvěr stát, včetně poplatků. Vždy je nutné se podívat, za jaké období se úroková sazba počítá. Zatímco hodnota 5% p.a. značí velmi výhodnou půjčku, 4% p.m. vás rychle zruinuje. Zatímco první číslo značí roční úrokovou sazbu, druhá verze je úroková sazba měsíční. Jedno jediné písmenko může znamenat neštěstí pro váš rodinný rozpočet.

Jak spočítat úrokovou sazbu u půjčky

Výpočet celkové ceny úvěru není jednoduchý. Pokud budeme mít úrokovou sazbu 10% p.a. a dobu splatnosti 10 let, neznamená to, že úvěr přeplatíte o 100%. Tak tomu není. Protože jsou splátky úvěru většinou anuitní, tzn. po celou dobu splácení stejné, část splátky vždy tvoří jistina a část úrok. Čím více jste na začátku splácení, tím větší část splátky pokrývá úrok. Čím více se blížíte ke konci splácení, tím více splácíte samotnou jistinu a úrok již tvoří menší část. Pro celkové vypočtení částky, kterou vrátíte, je dobré použít nějakou z úvěrových kalkulaček dostupných na internetu. (2)

Co to jsou nominální a reálné úrokové sazby?

Z ekonomického hlediska je významné rozlišení úrokových sazeb na nominální a reálné. Nominální úrokové sazby jsou úrokové sazby uváděné explicitně ve smlouvách o úvěru resp. vkladu. Naproti tomu reálné úrokové sazby získáme tak, že nominální úrokové sazby tzv. deflujeme, tj. snížíme o oslabení reálné hodnoty (tj. kupní síly) půjčované resp. vkládané peněžní částky během období, na které je půjčována resp. vkládána. Oslabení reálné hodnoty peněžní částky za dané období je rovno inflaci za toto období.

Pokud deflování provádíme po skončení období půjčky nebo vkladu, jde o ex post přístup, v němž používáme skutečné oslabení reálné hodnoty částky během období půjčky resp. vkladu, tj. deflujeme skutečně naměřenou inflaci za toto období. Výsledkem jsou tzv. ex post reálné úrokové sazby. Pokud deflování provádíme před skončením období půjčky nebo vkladu, jde o tzv. ex ante přístup, v němž jsme nuceni používat očekávané oslabení reálné hodnoty částky, tj. deflujeme očekávanou inflaci za toto období. Výsledkem jsou tzv. ex ante reálné úrokové sazby. Dané nominální úrokové míře mohou odpovídat v uvažování ekonomických subjektů různé ex ante reálné úrokové míry podle toho, jak výraznou inflaci tyto subjekty očekávají, resp. podle toho, který ukazatel inflace použijí k deflování.

Za předpokladu nízkých nominálních úrokových sazeb a nízké skutečné resp. očekávané inflace lze deflování provést přibližně tak, že od nominální úrokové sazby odečteme skutečnou resp. očekávanou inflaci v období půjčky resp. vkladu. Chceme-li však vypočítat reálnou úrokovou sazbu přesně (pro jakékoli hodnoty nominálních úrokových sazeb a inflace), postupujeme podle následujícího vzorce:

$$r = [(100 + R)/(100 + i) - 1] \cdot 100,$$

kde

r = reálná úroková míra (v %)

R = nominální úroková míra (v %)

i = skutečná resp. očekávaná inflace (v %)

(3)

Zdroj:

1 <http://www.penize.cz/urokove-sazby>

2 <http://www.spravna-pujcka.cz/urokove-sazby.php>

3 http://www.cnb.cz/cs/faq/co_to_jsou_nominalni_a_realne_urokove_sazby.html